

## 1. Demografický vývoj

Opět byl zaznamenán pokles počtu obyvatel kraje.

Zlínský kraj je svou rozlohou 3 963 km<sup>2</sup> čtvrtým nejmenším krajem v republice, avšak hustotou obyvatel 147,1 osob/km<sup>2</sup> je šestým nejlidnatějším. Na jeho území se v roce 2017 nacházelo 307 obcí. Do roku 2013 žili obyvatelé kraje ve 305 obcích a od 1. ledna 2013 se k obcím ve vsetínském okrese přiřadily dvě nové obce, a to Krhová a Poličná, které se vyčlenily z města Valašské Meziříčí. Ke změnám došlo i v členění obcí do skupin podle počtu jejich obyvatel a to v roce 2015. V obci Bystřička (okres Vsetín) se zvýšil počet obyvatel a přesunula se tak do vyšší skupiny. A naopak ve městě Valašské Klobouky se počet obyvatel snížil a město tak kleslo do kategorie obcí s nižším počtem obyvatel. Z obcí Zlínského kraje má 30 statut města. Ve městech žilo koncem roku 2017 58,7 % lidí z celkového počtu 583 056 obyvatel kraje. Od roku 2012 do roku 2017 došlo k poklesu obyvatelstva v kraji o 4 637 obyvatel, tj. o 0,8 %.

### Územní změny, sídelní struktura

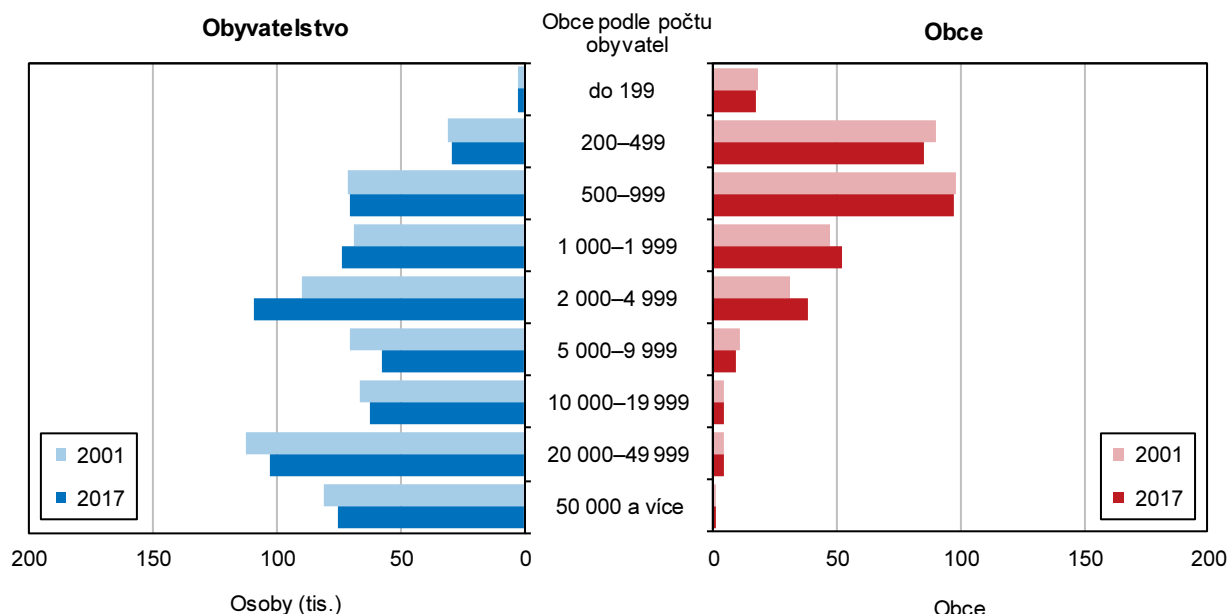
K největšímu úbytku osob došlo v kategorii obcí s 5 000-9 999 počtu obyvatelstva.

V období 2012 až 2017 se v kraji zvýšil nejvíce počet osob v obcích v kategorii s 2 000–4 999 obyvateli (o 13 077 osob, tj. 12,0 %). K nárůstu došlo už jen v celcích čítajících 1 000–1 999 obyvatel, kde se počet obyvatel zvýšil o 1 037 osob, tzn. 1,4 %. Nejvyšší pokles počtu osob za stejné období nastal ve skupině obcí s 5 000–9 999 obyvateli. Šlo o odliv 11 184 osob, tj. 19,5 %. Následovaly obce s 20 000–49 999 obyvateli, odkud odešlo 5 288 osob, tj. 5,2 %.

Nejvíce jednotek přibylo v kategorii 2 000–4 999 obyvatel, celkem 4, tzn. 10,5 % a pak následovaly obce s 1 000–1 999 osob s nárůstem o 1 obec, tj. 1,9 %. Nejvyšší úbytek zaznamenaly obce s 5 000–9 999 obyvateli (2 obce, tj. 22,2 %).

**Graf 1.1. Sídelní struktura Zlínského kraje v letech 2001 a 2017 (stav k 31. 12.)**

Zdroj: ČSÚ



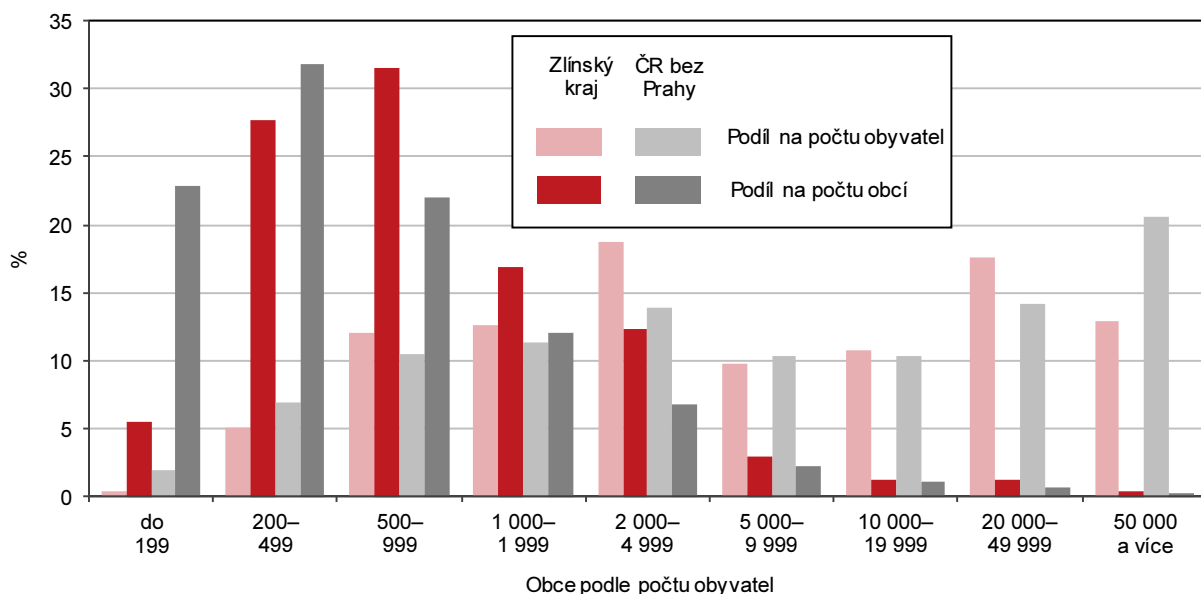
Nejvíce obcí v kraji bylo v kategorii 500-999 podle počtu obyvatel.

Ve srovnání s ostatními kraji, mimo Hl. město Prahu, bylo ve Zlínském kraji nejvíce obcí s počtem obyvatel 500–999. Oproti tomu se ve zbytku republiky nejvyšší množství jednotek vyskytovalo v osídlení 200–499 osob. Zlínský kraj se podílel na celkovém počtu obcí v České republice 4,9 % (mimo Hl. město Prahu). Nejvyšší podíl (na počtu obyvatel) byl v kraji u celků s 2 000–4 999 osobami.



**Graf 1. 2. Sídlní struktura obcí Zlínského kraje a České republiky (bez Prahy) k 31. 12. 2017**

Zdroj: ČSÚ



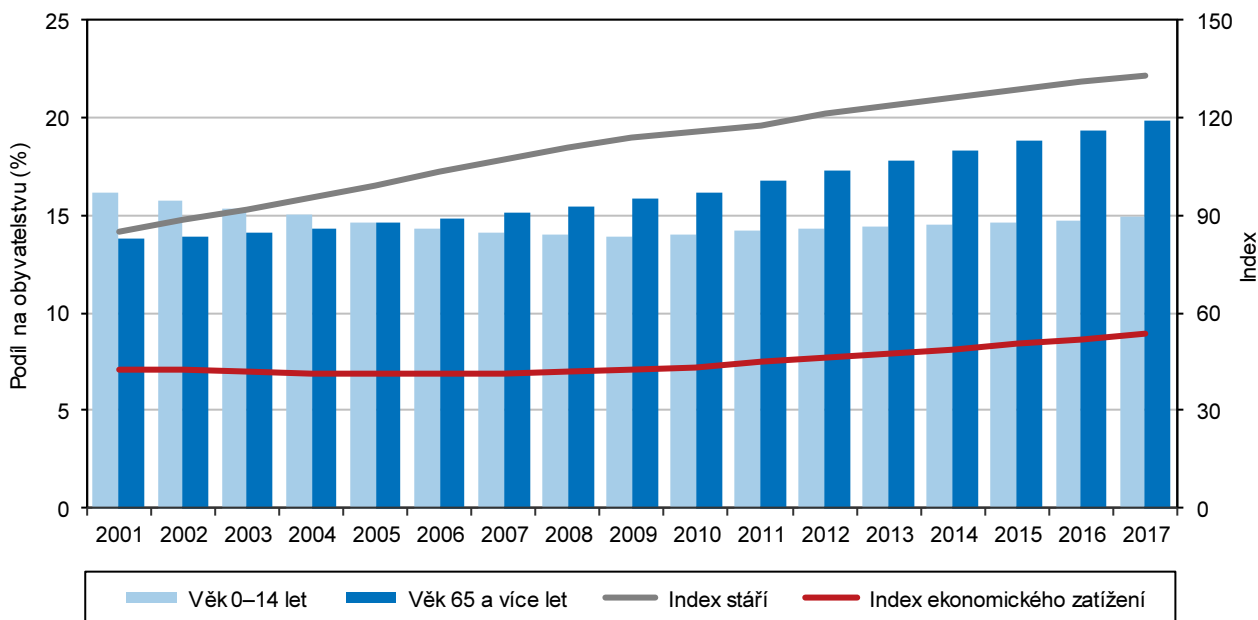
**Vývoj počtu obyvatel**

Počet obyvatel v kraji stále ubývá.

Během období 2012–2017 ubylo ve Zlínském kraji 4 637 obyvatel, což činilo 0,8 % osob.

**Graf 1. 3. Věková struktura a věkové indexy obyvatel ve Zlínském kraji (stav k 31. 12.)**

Zdroj: ČSÚ



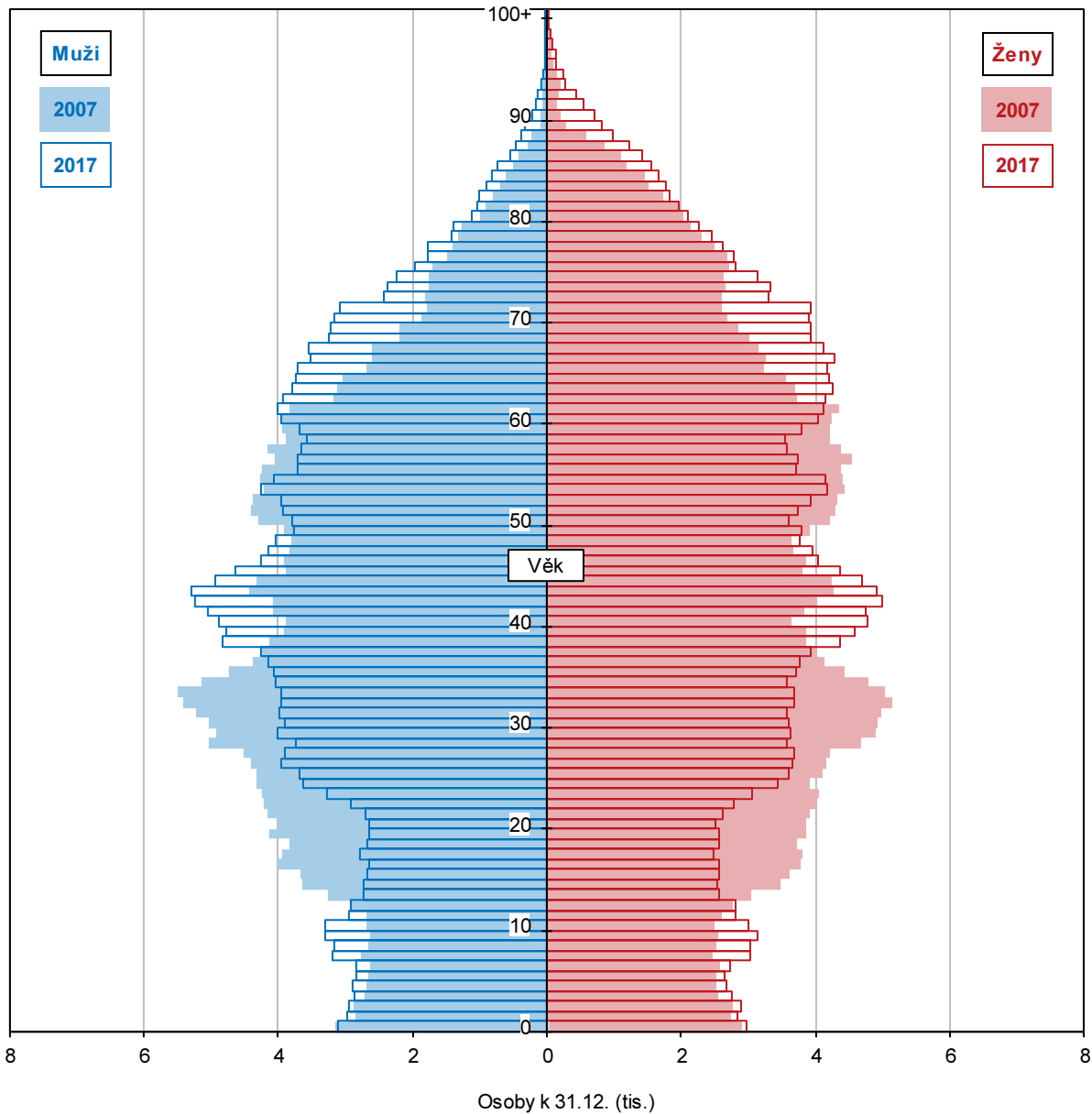
Kraj má 2. nejvyšší index stáří.

V porovnání let 2012 a 2017 došlo u věkové skupiny 0-14 k nárůstu podílu na obyvatelstvu o 0,6 p.b. (z 84 163 osob na 87 104). Za stejné období stoupl počet seniorů ve věkové skupině 65+ o 2,6 p.b. (ze 101 897 na 115 846 osob). Index ekonomického zatížení se zvýšil za sledované období ze 46,3 (2012) na 53,4 (2017), tj. zvýšení o 7,1. Ve srovnání s ostatními kraji se Zlínský kraj zařadil na 2. příčku

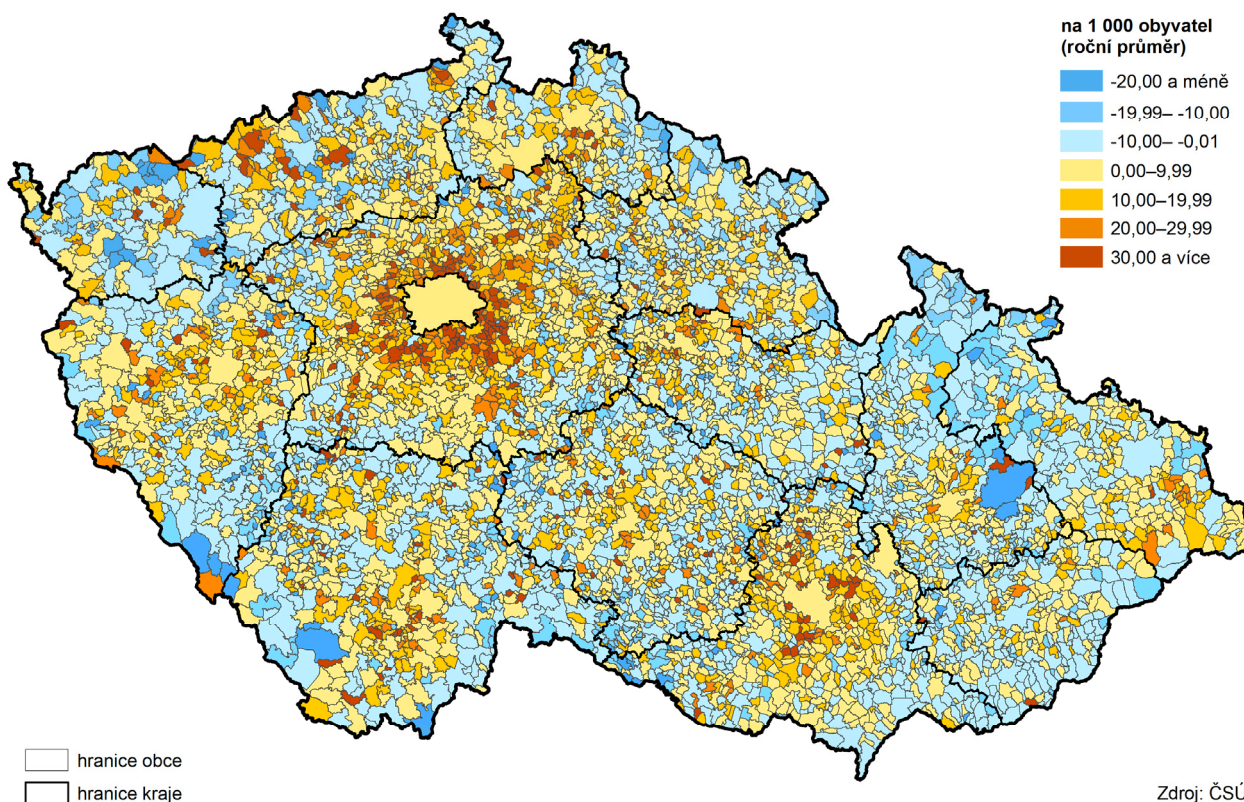
v indexu stáří v roce 2017 (133,0). Vyšší index už měl jen Královéhradecký kraj (134,4). Celkově index stáří od roku 2012 rosl, v daném roce dosáhl v kraji hodnoty 121,1 (nejvyšší hodnota byla v Hl. městě Praze – 129,2).

**Graf 1. 4. Věkové složení obyvatel Zlínského kraje v letech 2007 a 2017**

Zdroj: ČSÚ



### Celkový přírůstek/úbytek počtu obyvatel v obcích v letech 2012 až 2017



Ve všech okresech došlo k úbytku stěhováním.

V roce 2017 se ve Zlínském kraji živě narodilo 6 084 dětí, což je o 591 dětí více (o 10,8 %), než v roce 2012. Oproti roku 2001 jde dokonce o nárůst o 17,7 %. Nejvíce narozených bylo za rok 2017 ve zlínském okrese (2 013) a nejméně v okrese Kroměříž (1 063). Nejvyšší přepočtení na 1 000 obyvatel středního stavu byl zjištěn ve vsetínském (10,7) a nejnižší v kroměřížském okrese (10,0 dětí na tis. obyvatel). V přepočtu na tisíc obyvatel v kraji zemřelo 11,0 osob. Největší přepočtení byl zachycen v okrese Kroměříž (12,1), nejmenší v okrese Zlín (10,6 osob na tis. obyvatel).

V porovnání s rokem 2017 zemřelo o 4,9 % osob více, než v roce 2012. Nejvíce zemřelých za rok 2017 zaznamenal Zlínský okres (2 035, tj. 31,9 % za kraj) a nejméně okres Kroměříž (1 279, tj. 20,0 %).

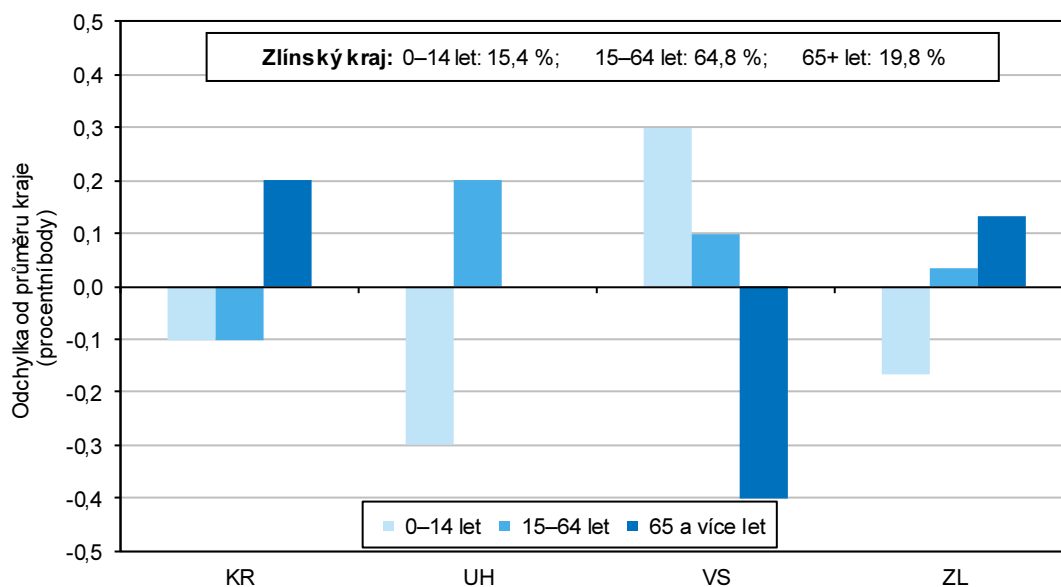
K celkovému úbytku obyvatel došlo v kraji v roce 2017, a to o 642 osob. Pokles nastal ve všech okresech. Největší byl zjištěn v okrese Kroměříž (o 369 osob), dále pak v Uherském Hradišti (o 120 osob) a na Vsetínsku (o 89). Nejnižší úbytek byl zaznamenán v okrese Zlín (o 64 osob).

Celkový přírůstek/úbytek obyvatel v kraji se za sledované období od roku 2012 pohyboval v záporných číslech. Docházelo k určitým výkyvům, kdy k nejmenšímu úbytku došlo v roce 2015 (-585 osob). V roce 2012 činil úbytek -1 337 a v roce 2017 -642 osob.

U absolutního přirozeného přírůstu/úbytku došlo oproti roku 2012 k pozitivní změně, kde se tento jev dostal z -600 na -305 osob v roce 2017. U přistěhovaných na 1 000 obyvatel středního stavu se přírůstek změnil ze 4,7 % (2012) na 6,4 % (2017). U vystěhovaných tato hodnota činila 6,0 % v roce 2012 a v roce 2017 se zvýšila o 1 p.b. (7,0 %).

**Graf 1.5. Srovnání věkové struktury obyvatel v okresech Zlínského kraje k 31. 12. 2017**

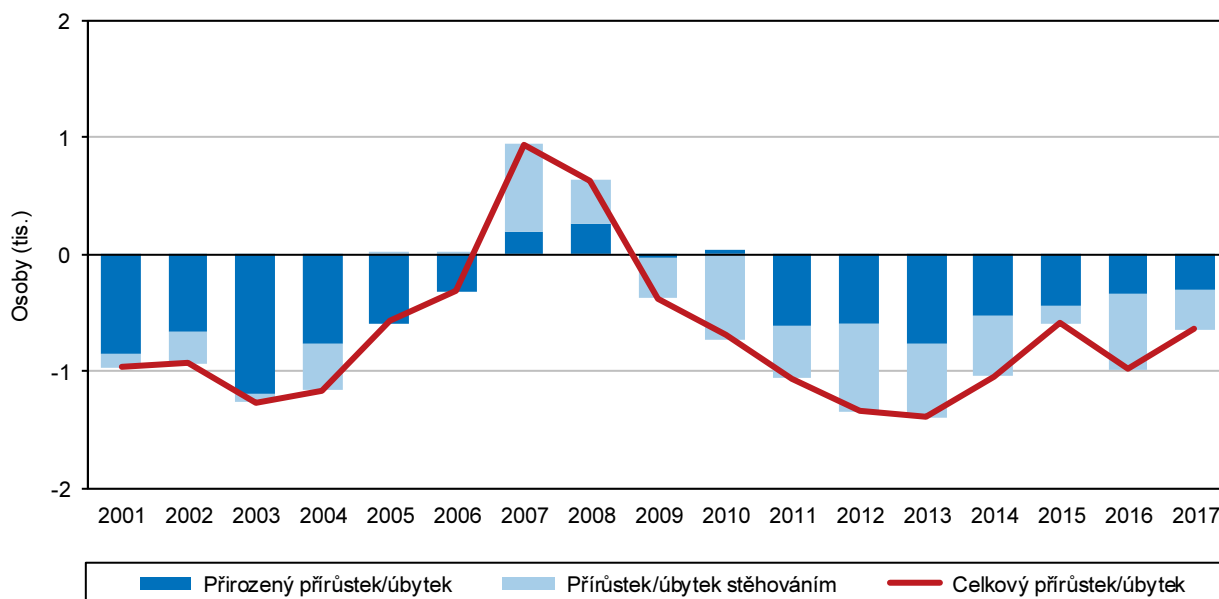
Zdroj: ČSÚ



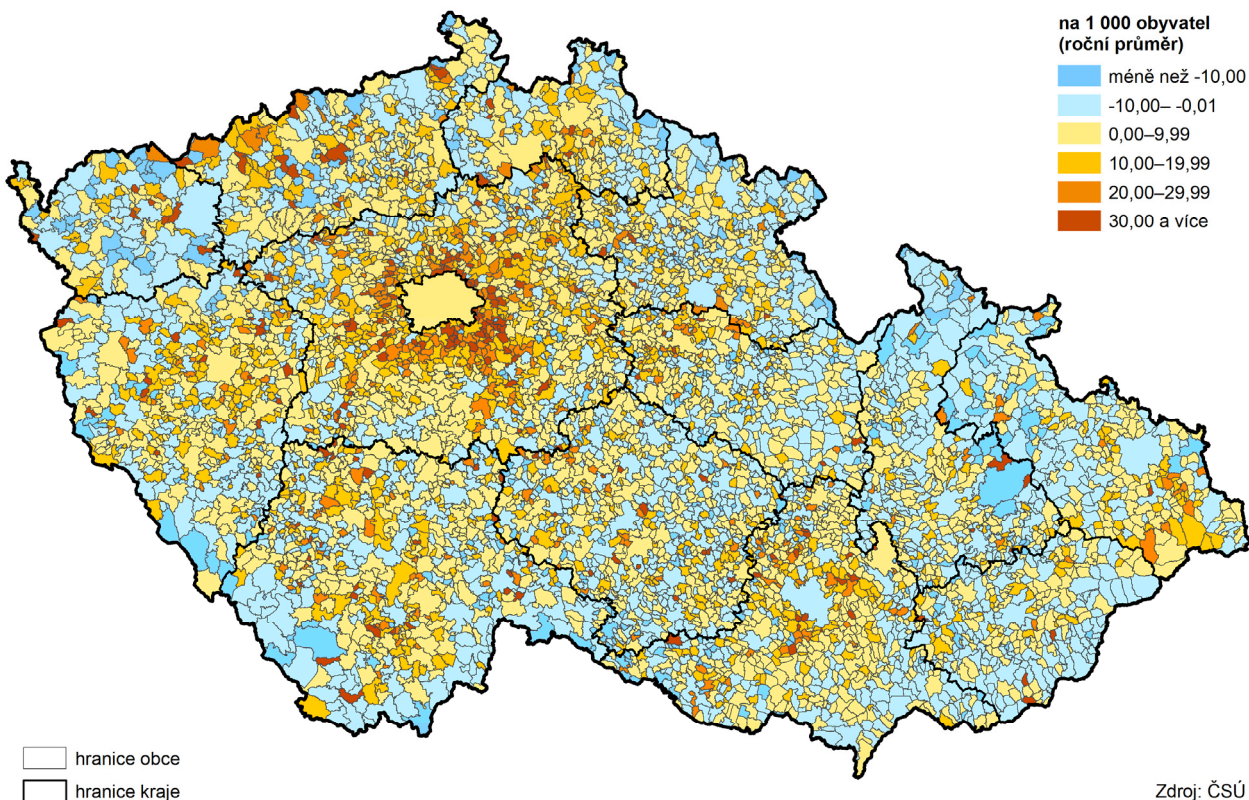
Věková kategorie 0-14 let se ve zkoumaném období zvýšila o 2 941 osob, tj. o 3,5 % (z toho bylo 1 493 žen; tj. 50,8 %). Osoby ve věku 15-64 let vykázaly za dobu od roku 2012 do 2017 snížení počtu o 5,4 % na 380 106 k 31. 12. 2017. Naopak skupina 65+ narostla o 13 949 osob, což znamenalo zvýšení o 13,7 %. Nejvyšší podíl v kategorii 0-14 let za rok 2017 byl ve zlínském okrese (33,0 %), naopak nejmenší vykázal okres Kroměříž s 17,9 %. Převažovala kategorie 15-64 let a její podíl se v rámci okresů téměř nelišil. (Kroměříž 65,1 %, Uherské Hradiště 65,4 %, Vsetín 65,4 % a Zlín 65,2 %). Skupina 65+ let měla nejvyšší podíl v okrese Uherské Hradiště (24,5 %) a nejmenší byl zjištěn v okrese Kroměříž (18,3 %).

**Graf 1. 6. Pohyb obyvatel ve Zlínském kraji**

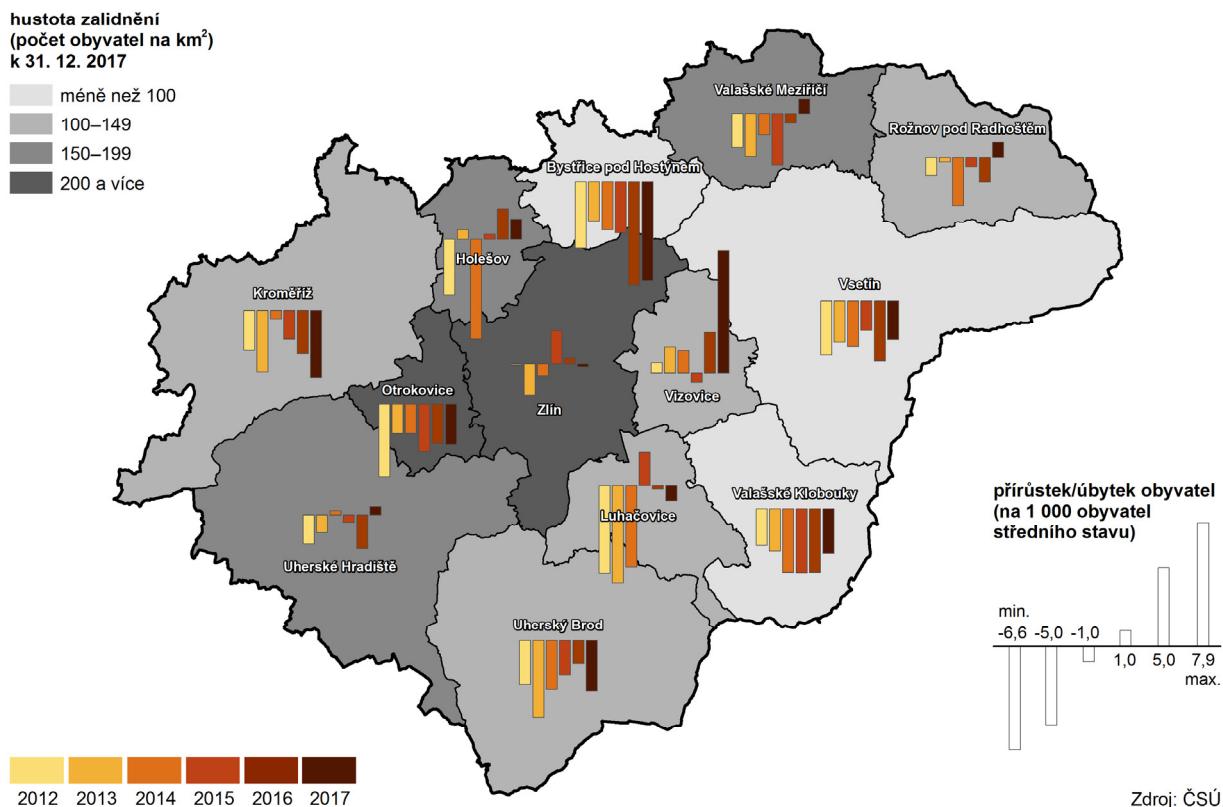
Zdroj: ČSÚ



### Přírůstek/úbytek počtu obyvatel stěhováním v obcích v letech 2012 až 2017

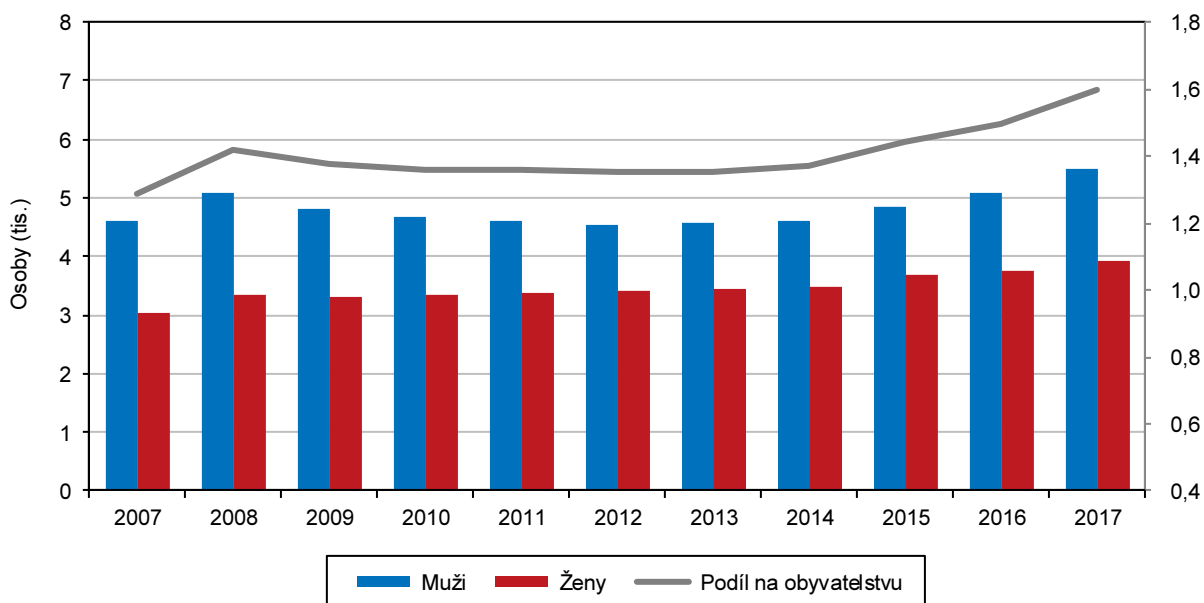


### Pohyb obyvatel ve správních obvodech ORP Zlínského kraje v letech 2012 až 2017



**Graf 1. 7. Cizinci (bez osob s platným azylem) ve Zlínském kraji (stav k 31. 12.)**

Zdroj: ČSÚ



Počet cizinců mírně stoupal.

Počet cizinců v kraji stoupl v roce 2017 oproti roku 2012 o 1 454 osob (18,2 %). Cizinci (bez azylantů) ve Zlínském kraji vykazovali v letech 2012 až 2014 podíl na obyvatelstvu v hodnotě 1,4 %, v roce 2015 a 2016 stoupla na 1,5 % a v roce 2017 na 1,6 %. Početně jsou v popředí muži, kterých v roce 2017 bylo 5 509, tj. 58,5 %. Ženy tvořily menší část, bylo jich 3 913 (41,5 %). Největší počet cizinců byl tradičně v Hlavním městě Praze. Zde se jejich počet od roku 2012 zvýšil o 19,9 % na 195 068 osob. Následoval Středočeský kraj s počtem 69 096 cizinců a nárůstem o 21,6 % za sledované období v roce 2017. Třetí v pořadí byl Jihomoravský kraj s 46 574 cizinci v posledním roce, jejichž počet se zvýšil o 26,9 %.

### Demografické události

V roce 2017 bylo uzavřeno o 520 sňatků více, než v roce 2012.

V roce 2017 oproti roku 2012 činila v kraji hrubá míra sňatečnosti o 0,9 více, čímž se dostala na hodnotu 5,0. Za toto období bylo v uplynulém roce uzavřeno o 520 sňatků více, tj. o 21,5 % více (celkem 2 940), v porovnání s rokem 2012 (celkově 2 420). Hrubá míra rozvodovosti se snížila za sledované období o 0,2 na hodnotu 2,1 (z 1 327 rozvodů v roce 2012 na 1 246 v roce 2017). Nejvyšší rozvodovost byla v roce 2013 (1 381 rozvodů).

Nevěsty vstupují do manželství nejčastěji ve věku o 1 kategorii nižší, než muži.

V roce 2012 (na celkem 2 420 sňatků) vstoupilo do manželství 80,6 % ženichů svobodných a 18,8 % rozvedených. V témže roce bylo svobodných 80,7 % nevěst a rozvedených 18,5 %. V roce 2017 (2 940 sňatků) se podíl svobodných mužů i žen zvýšil shodně o 0,2 %. (na 80,8 %, resp. 80,9 %).

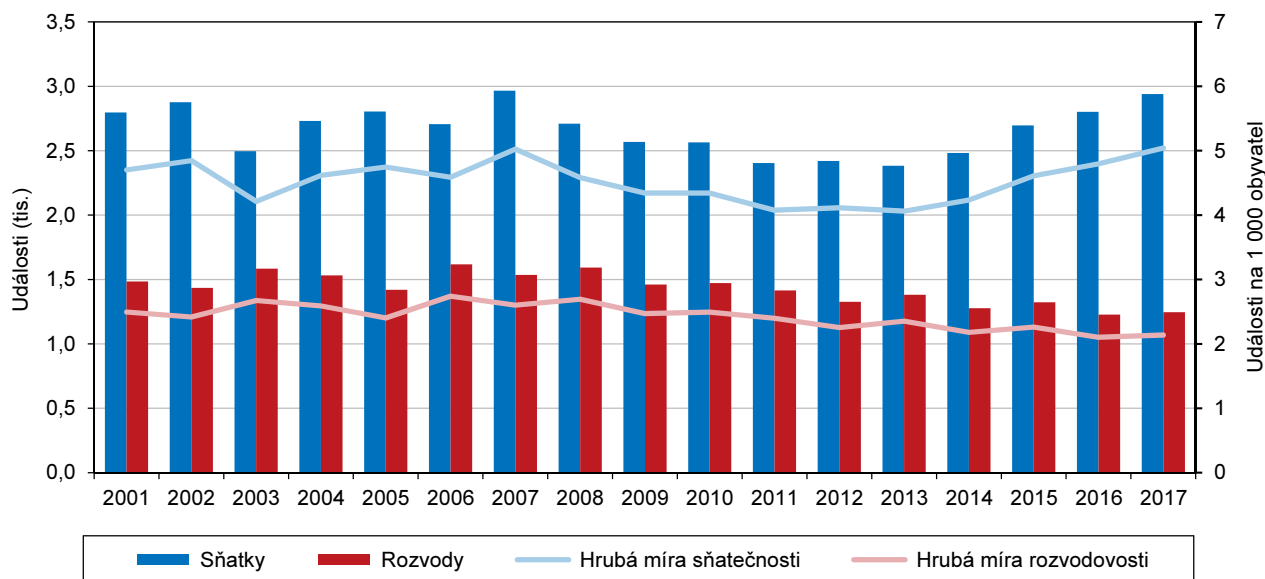
Podíl rozvedených snoubenců v tomto roce poklesl u mužů o 0,5 p.b. a o 0,4 p.b. u žen (na 18,3 %, resp. 18,1 %).

Pro ženichy v roce 2012 šlo o první sňatek v 1 950 případech, nevěst bylo o 3 více. Stejná situace nastala v roce 2017, kdy počet ženichů v této kategorii činil 2 376. Průměrný věk ženicha při vstupu do prvního manželství byl v roce 2012 o 0,8 roku nižší než v roce 2017. Stejný ukazatel se u nevěst zvýšil o 0,9 roku.

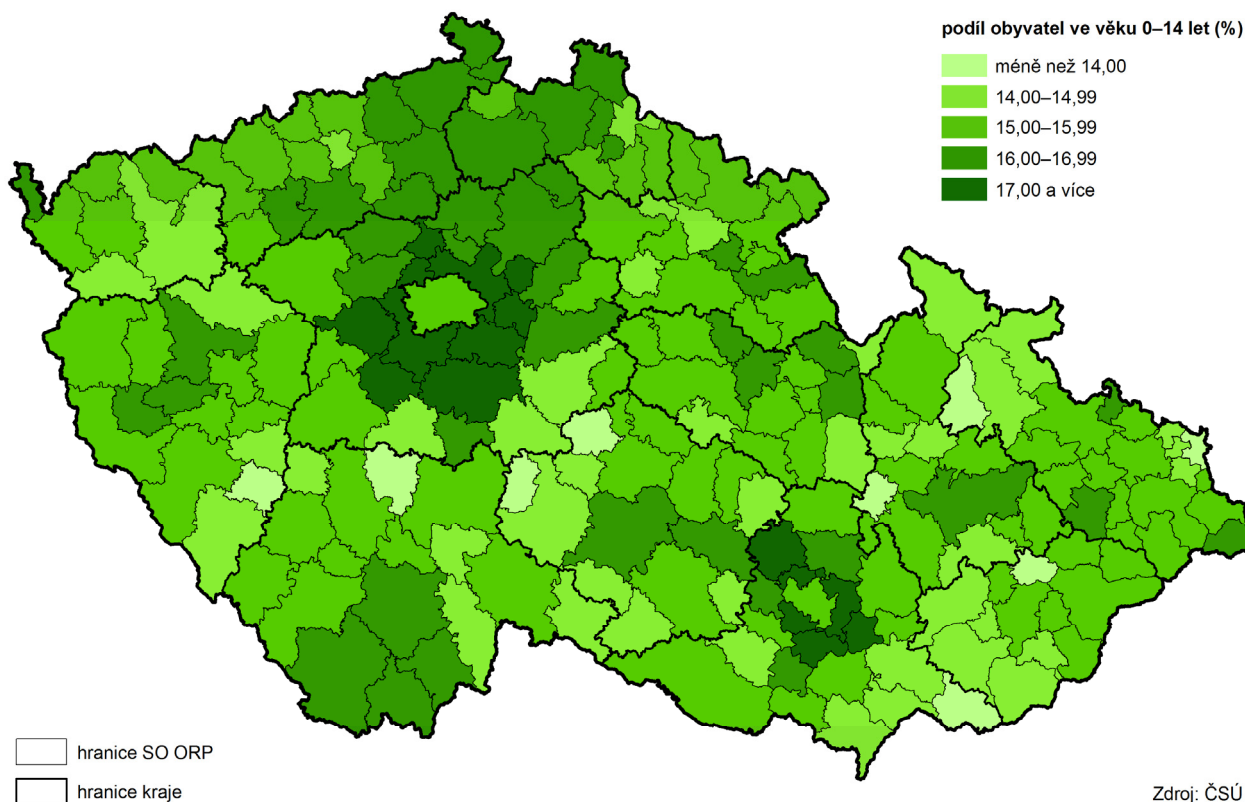


**Graf 1. 8. Sňatky a rozvody ve Zlínském kraji**

Zdroj: ČSÚ



**Děti ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2017**



Narostl počet 2. rozvodů u mužů.

Zatímco celkově mezi lety 2012 až 2017 ubylo rozvodů a u mužů se o 100 snížil počet 1. rozvodů (z 1 159 na 1 059), vzrostl počet 2. rozvodů ze 152 na 168 (v roce 2013 jich bylo dokonce 192). U žen prvních rozvodů ubylo z 1 152 na 1 065. U 2. rozvodů se hodnoty za rok 2012 a 2017 příliš nelišily (167, resp. 164), avšak v letech 2013 až 2016 se dostaly nad hodnotu 180. Nejvyšší počet rozvodů se



odehrával po 15 a více letech, což v roce 2012 bylo 49,9 % a v roce 2017 pak 49,6 % ze všech rozvodů. Muži i ženy se nejvíce rozváděli ve věkové kategorii 40–49 let. Při sledování podílu rozvodů na 100 sňatků lze zaznamenat, že s výjimkou roku 2013 (58,0 %) měl tento ukazatel za dané období sestupný trend. V roce 2012 činil podíl 54,8 % a v roce 2017 již 42,4 %.

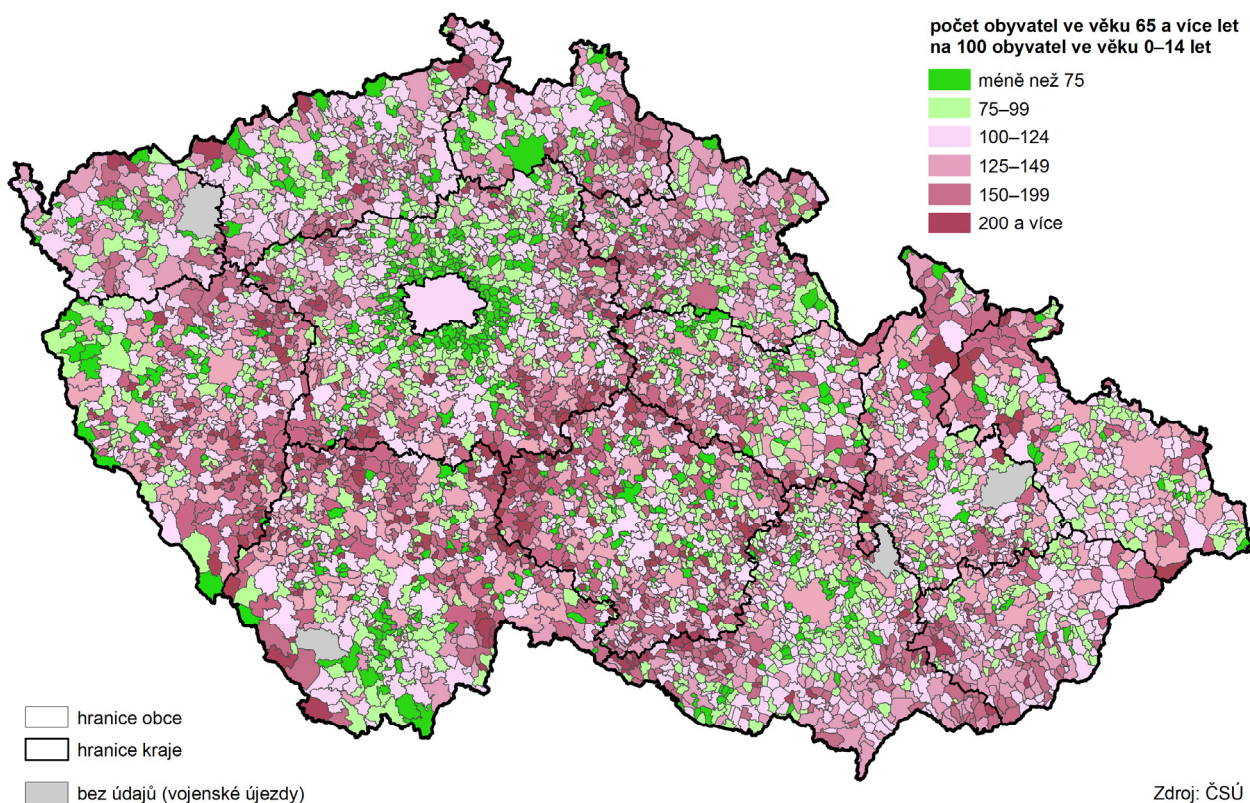
V rámci okresů bylo zjištěno nejvíce rozvodů na 1 000 obyvatel středního stavu za rok 2017 ve Vsetíně (2,3; resp. 2,0 v roce 2012), následoval Zlín (2,2; resp. 2,3 v roce 2012) a Kroměříž (2,2; resp. 2,5 v roce 2012). Nejnižší hodnota tohoto ukazatele byla vykázána v roce 2017 v okrese Uherské Hradiště (1,8; resp. 2,3 v roce 2012).

Vzrostl počet narozených dětí i svobodných matek.

Od roku 2012 nastal ve Zlínském kraji nárůst narozených dětí o 590 na 6 102 narozených v roce 2017. Z toho 6 084 živě narozených. Oproti roku 2012 jde o nárůst o 10,7 % u celkově narozených (o 1 p.b. je index vyšší u živě narozených). V roce 2012 byl podíl živě narozených chlapců 52,2 % a v roce 2017 51,3 % na všech novorozencích. Jako první dítě v pořadí se v roce 2012 narodilo 2 582 dětí (47,0 %), jako druhé 2 124 novorozeňat (38,7 %), třetí 593 (10,8 %) a čtvrté a další 194 dětí (3,5 %). V roce 2017 šlo u prvorozených o 2 955 dětí (48,6 %), druhorozených o 2 196 (36,1 %), třetích 715 (11,8 %) a u čtvrtých a dalších o 218 dětí (3,6 %). Narostl počet svobodných matek z 1 688 v roce 2012 na 3 342 v roce 2017 (o 654 matek, tj. 38,7 %). Mimo manželství se na počátku sledovaného období narodilo 35,6 % z živě narozených dětí, na konci období šlo o 43,0 % z těchto novorozenců.

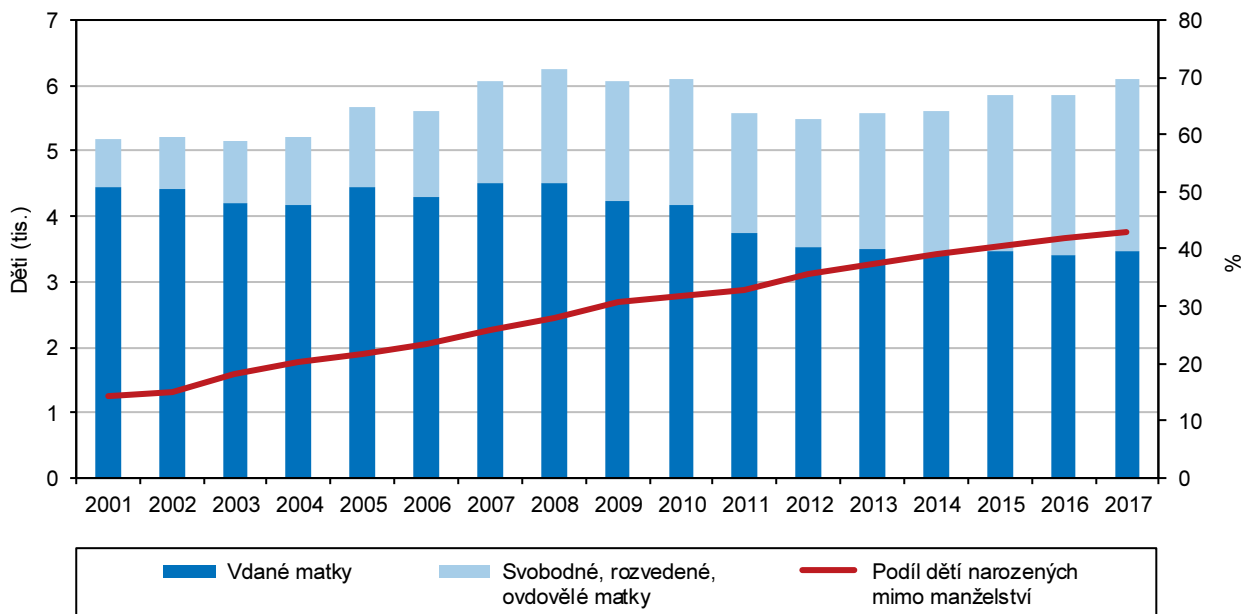
Věk matek se nejčastěji pohyboval v rozmezí 30-34 let (na začátku období v roce 2012 to bylo 2 012 žen a na konci v roce 2017 2 201) a následovala kategorie 25-29 let (1 796; resp. 1 898 žen).

### Index stáří v obcích k 31. 12. 2017

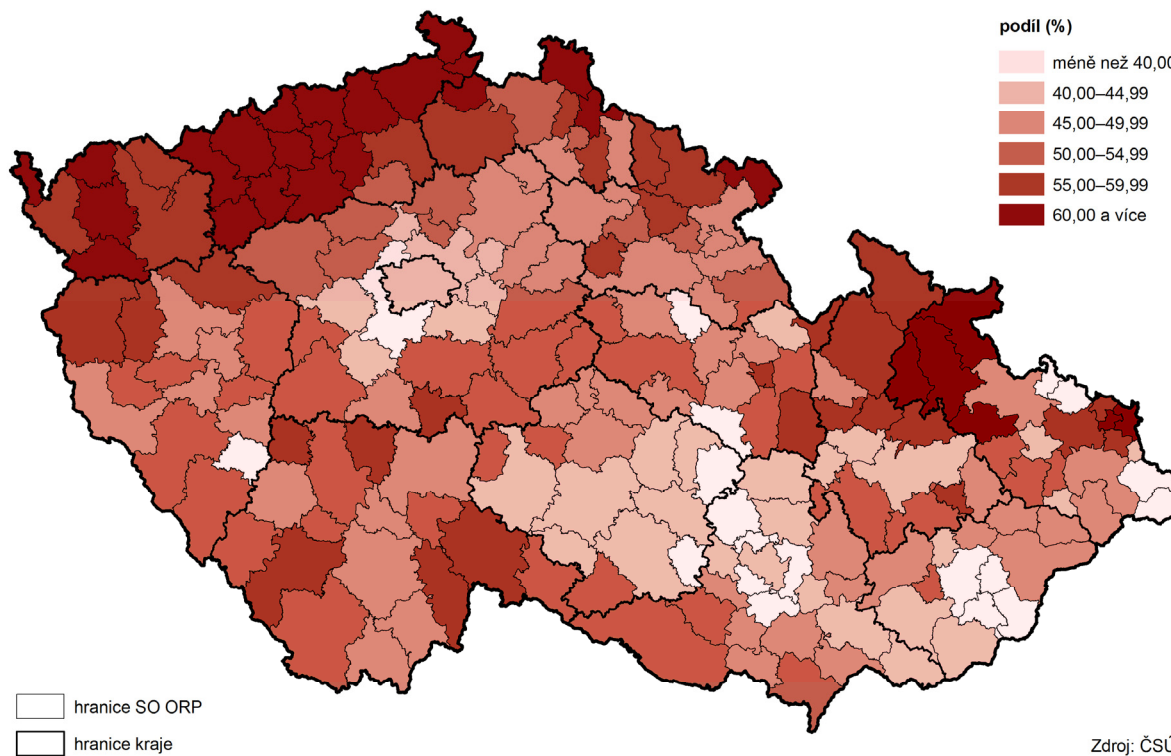


**Graf 1. 9. Živě narozené děti podle rodinného stavu matky a podíl dětí narozených mimo manželství ve Zlínském kraji**

Zdroj: ČSÚ



**Živě narození mimo manželství ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností v roce 2017**

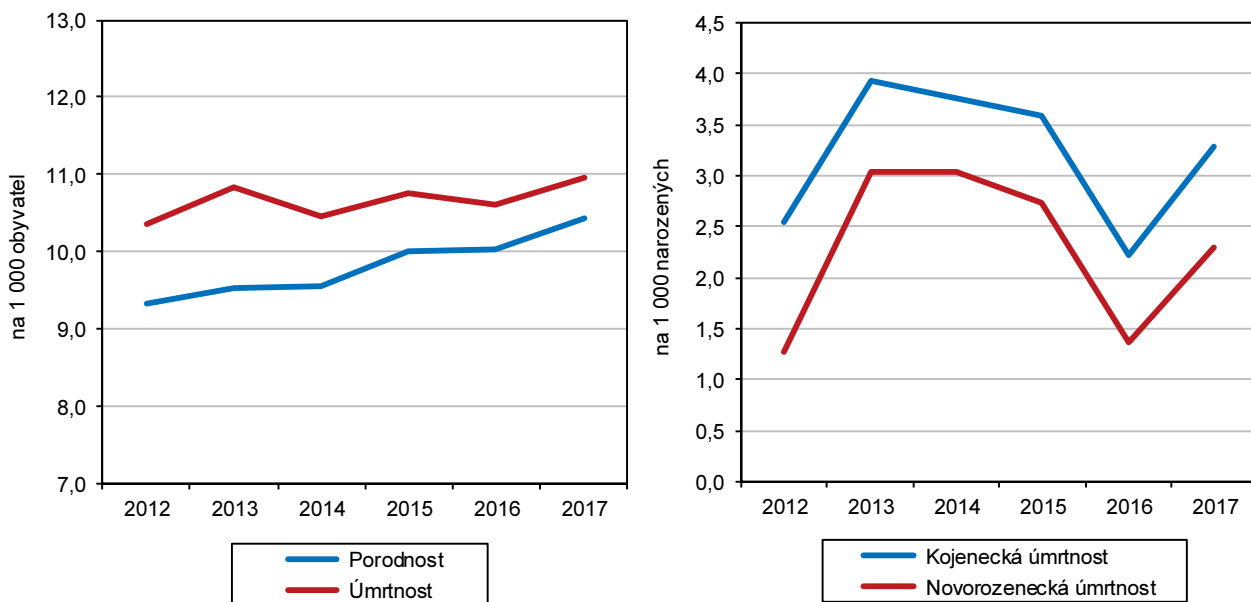


Porodnost je stále nižší než úmrtnost.

Počet živě narozených na 1 000 obyvatel středního stavu od roku 2012 stoupl z 9,3 na 10,4 v roce 2017. Počet zemřelých na 1 000 obyvatel se také zvýšil – z 10,4 na 11,0. Kojenecká úmrtnost se dostala z hodnoty 2,5 na 3,3 (nejvyšší byla v letech 2013 a 2014 – 3,9; resp. 3,8). U novorozenecké úmrtnosti došlo k nárůstu z hodnoty 1,3 na 2,3 (v letech 2013 a 2014 hodnota činila 3,0).

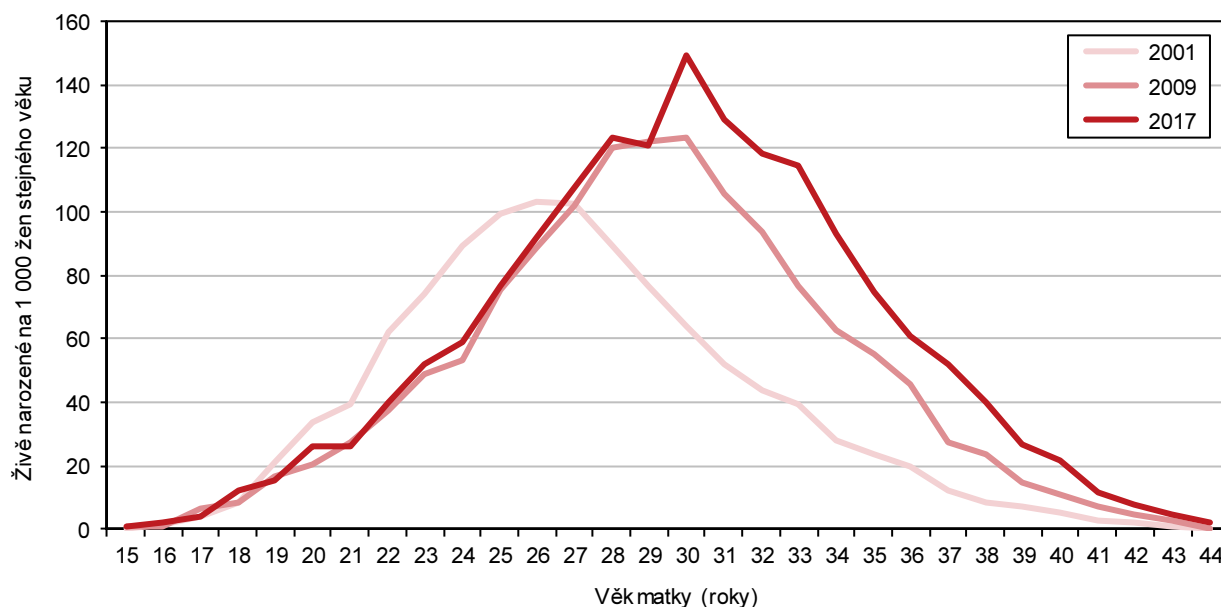
**Graf 1. 10. Porodnost a úmrtnost, novorozenecká a kojenecká úmrtnost ve Zlínském kraji**

Zdroj: ČSÚ



**Graf 1.11. Míry plodnosti podle věku matky ve Zlínském kraji**

Zdroj: ČSÚ



Zatímco míra plodnosti v roce 2001 byla u matek ve Zlínském kraji nejvyšší mezi 25. až 27. rokem jejich věku (99,7; 103,0 a 102,4 živě narozených na 1 000 žen stejného věku), v roce 2009 se nejproduktivnější věk posunul do věkových kategorií 28 (120,3), 29 (122,4) a 30 roků (1 232 živě narozených dětí u tohoto jevu). V roce



2017 se věk matek ještě navýšil. Nejvíce dětí se narodilo matkám ve věku 28 let (123,7), 29 (120,9), 30 (149,6) a 31 (129,1 dětí). Je zjevné, že věk matek se stále zvyšuje, ale také se během uplynulých 16 let začalo rodit více dětí.

Hodnoty potratovosti se příliš nemění.

Potratovost v kraji se mezi lety 2012 až 2017 příliš neměnila. Nejvyšší byla v roce 2014 s 1 919 potraty, následoval rok 2015 (1 822), 2013 (1 803), 2016 (1 799), 2012 (1 798) a nejmenší potratovost vykázal rok 2017 s hodnotou 1 781. Rozdíl mezi lety 2012 a 2017 činil 0,9 %. V rámci těchto počtů bylo nejvíce UPT (umělých přerušeni těhotenství) v roce 2012, celkem 958. Nejméně pak v roce 2015 (870). Samovolné potraty činily v roce 2012 nejnižší hodnotu za sledované období (777) a nejvyšší byla v roce 2014 (891). Na konci sledovaného období se jev dostal na 819 samovolných potratů (o 5,4 % více, než na počátku).

Počet zemřelých narostl o 4,9 %.

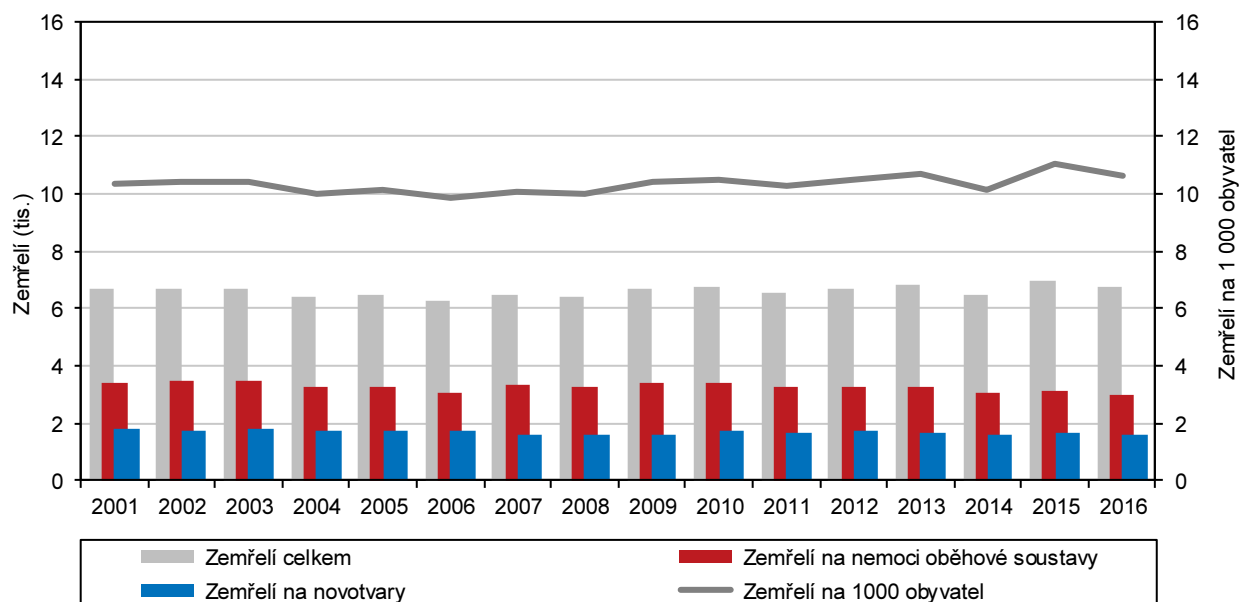
V roce 2017 zemřelo v kraji 6 389 osob, což je o 296 lidí více, než v roce 2012 (o 4,9 %). Při srovnání s rokem 2001 jde o zvýšení o 6,2 %. Od začátku sledovaného období zemřelo o 253 žen více, tj. 7,9 %. U mužů se počet zemřelých za danou dobu zvýšil o 43 osob, tj. 1,4 %.

Muži nejvíce umírali ve věku od 65 do 84 let, zatímco ženy od 80 do 89 let.

Pokud se budeme zabývat příčinami úmrtí, počet zemřelých na novotvary se od roku 2012 do roku 2017 zvýšil v kraji o 6,9 % (1 378 k 1 473 osobám). U nemocí endokrinních, výživy a přeměny látek se množství zemřelých osob navýšil o 127,5 % (ze 120 na 273). Na nemoci dýchací soustavy přibýlo mrtvých o 46,0 % (z 287 na 419 osob). Oproti tomu se snížilo množství osob, které zemřely na nemoci oběhové soustavy (z 3 237 na 2 992, tj. o 7,6 %).

**Graf 1.12. Zemřelí ve Zlínském kraji**

Zdroj: ČSÚ



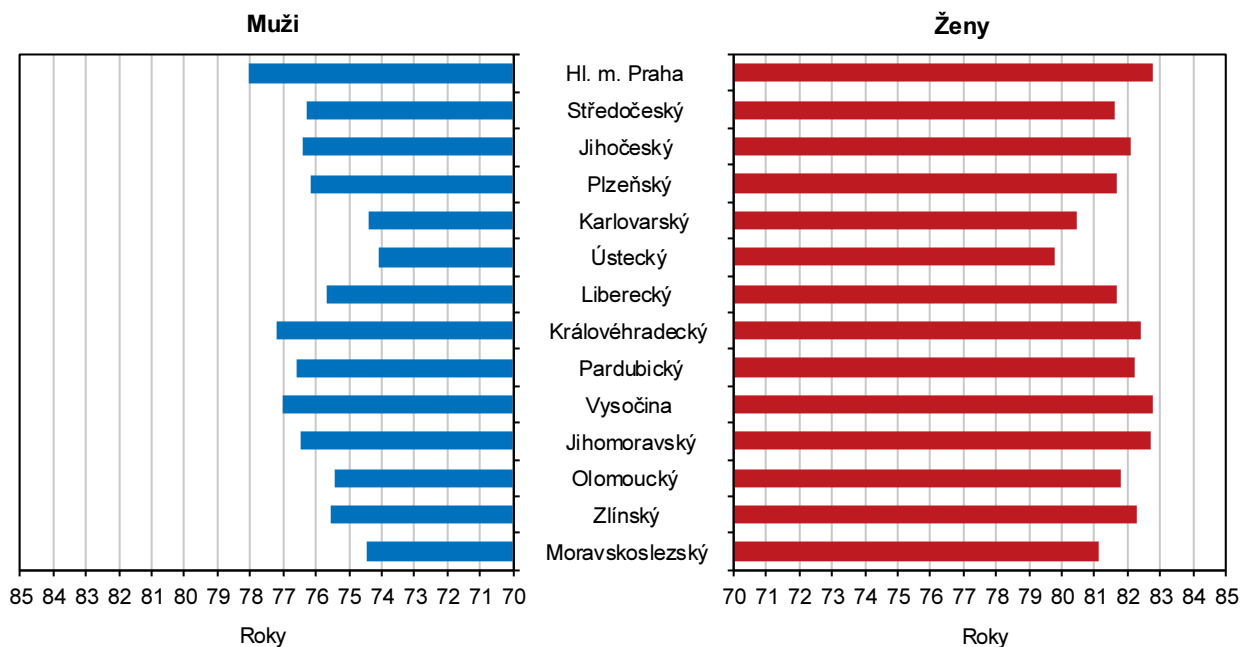
Hodnota naděje na dožití je u žen podstatně vyšší než u mužů.

Ve Zlínském kraji byla v roce 2017 naděje na dožití při narození u mužů 75,54 a u žen 82,27 let. Při srovnání s rokem 2012 to bylo u mužské populace o 1,17 roku více a u žen o 0,91 více. Vzhledem k ostatním krajům v republice se za období 2016–2017 dostali muži na 10. příčku. Nižší naděje na dožití už byla jen v Olomouckém (75,45 let), Moravskoslezském (74,46 let), Karlovarském (74,40 let) a Ústeckém (74,10) kraji. U žen byla situace odlišná, jejich hodnota naděje na dožití

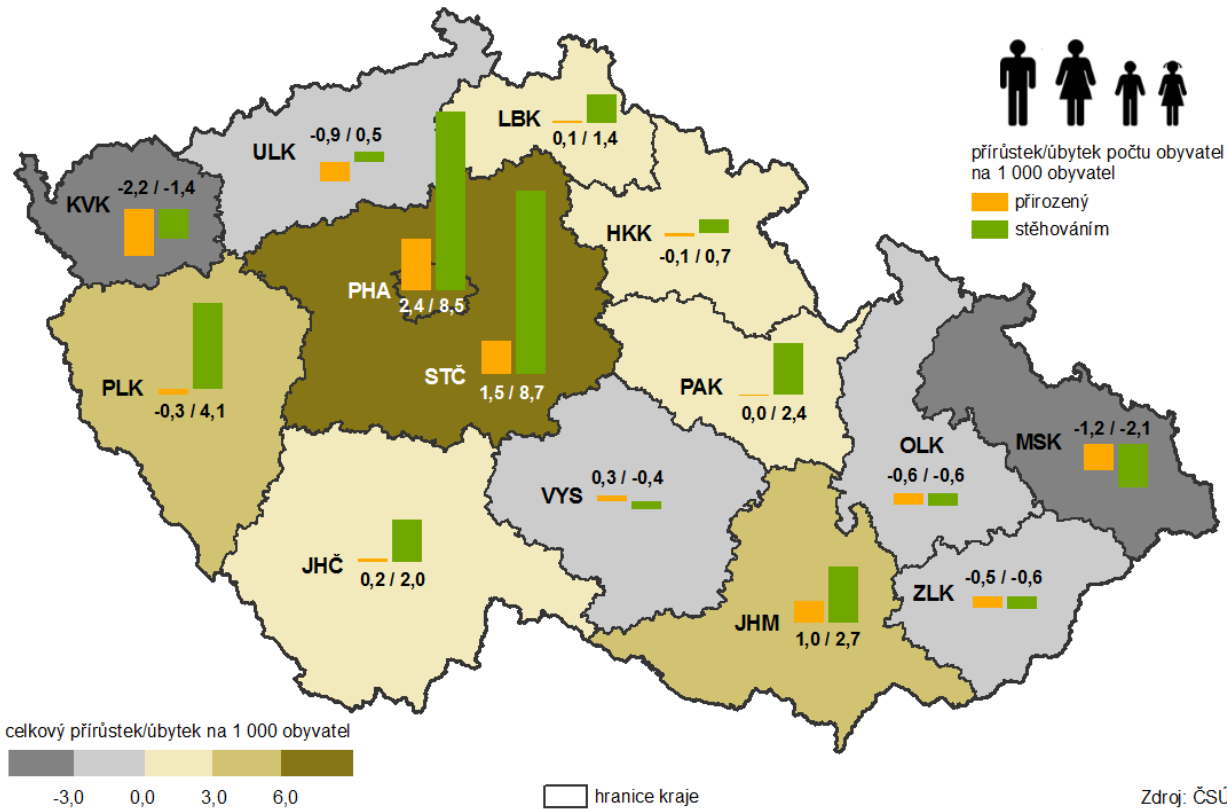
v kraji se dostala na 5. pořadí. Lépe už na tom byl jen Kraj Vysočina a Hl. m. Praha (shodně 82,75 let), Jihomoravský (82,69 let) a Královéhradecký kraj (82,39 let).

**Graf 1.13. Naděje dožití při narození podle pohlaví podle krajů v letech 2016–2017**

Zdroj: ČSÚ



**Přírůstek/úbytek počtu obyvatel v krajích ČR v roce 2017**  
(předběžné výsledky)

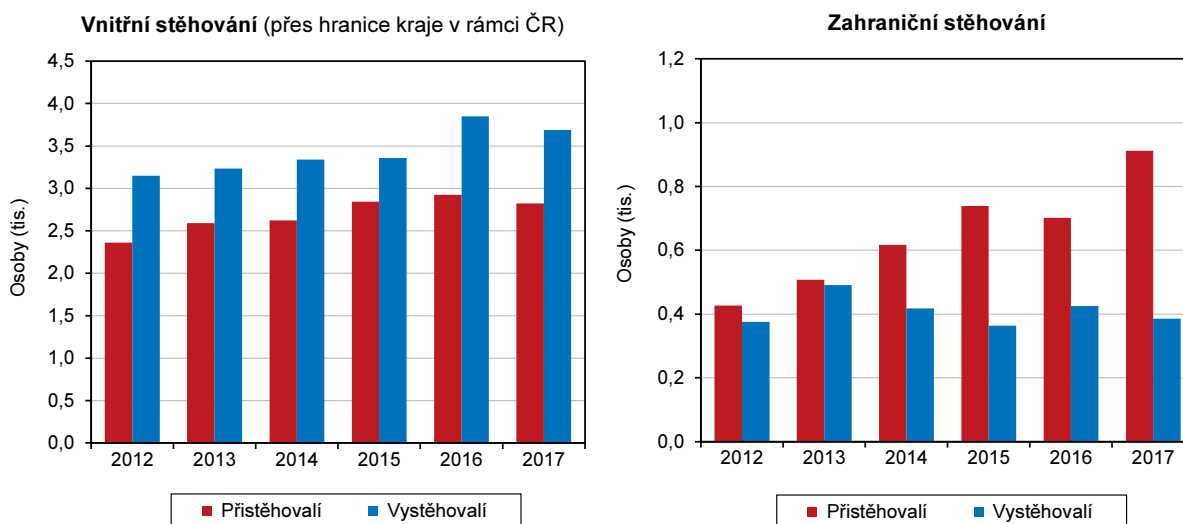


Počet vystěhovalých převyšoval počet přistěhovalých.

Ve Zlínském kraji v roce 2012 počet vystěhovalých převyšoval počet přistěhovalých. V roce 2017 se počet vystěhovalých (přes hranice kraje v rámci ČR) dostal až na hodnotu 3 688 osob, přičemž přistěhovalých bylo 2 824. Pokud tyto hodnoty srovnáme s rokem 2012, zjistíme, že do kraje se v té době přistěhovalo 2 361 osob a 3 150 se vystěhovalo. U zahraničního stěhování převyšovali přistěhovalí (912 za rok 2017) na rozdíl od vystěhovalých (385 za rok 2017). U zahraničního stěhování za sledované období narostl počet přistěhovalých o 485 osob na 912 cizinců v roce 2017. U vystěhovalých činil rozdíl mezi lety 2012 a 2017 jen o 10 osob více (385 lidí v roce 2017).

**Graf 1.14. Migrace ve Zlínském kraji**

Zdroj: ČSÚ



### Věková struktura, index stáří, naděje dožití

Narůstá počet obyvatel v kategorii 65+.

Na konci roku 2017 žilo na území Zlínského kraje 583 056 obyvatel. Za období 2012–2017 poklesl jejich počet o 4 637 osob, tj. 0,8 %. Šlo o 3 064 žen a 1 573 mužů. Věková kategorie 0–14 let vzrostla za sledované období o 3,5 % na 87 104 v roce 2017. Největší skupina ve věku 15–64 let vykázala úbytek o 5,4 % a dostala se na 380 106 osob. Největší nárůst nastal u kategorie 65+, která se rozrostla o 13,7 % na 115 846 osob.

Průměrný věk obyvatel ve Zlínském kraji se zvýšil o 1,2 roku.

Průměrný věk obyvatel v kraji se od roku 2012 zvýšil o 1,2 roku na hodnotu 42,9 v roce 2017. U mužů došlo k nárůstu o 1,2 roku (na 41,2) a u žen o 1,1 roku (na 44,5). Nejvyšší průměrný věk byl v okresech Kroměříž (2012 – 41,9; 2017 – 43,1) a Uherské Hradiště (41,8; resp. 43,1). Následoval zlínský okres (41,9; resp. 42,9) a nejnižší hodnota byla zjištěna na Vsetínsku (41,3; resp. 42,5). Index stáří dosáhl v roce 2017 v kraji 133,0 oproti roku 2012, kdy činil 121,1. V porovnání mezi jednotlivými okresy byl tento index nejvyšší v roce 2017 v okrese Uherské Hradiště (135,9; v r. 2012 - 124,8), následoval Kroměříž (135,8; v r. 2012 - 123,2), Zlín (133,4; v r. 2012 - 122,4) a nejnižší hodnotu vykázal Vsetín (127,8; v r. 2012 - 114,3). U vývoje indexu ekonomického zatížení nastal za sledované období nárůst ze 42,8 (2001) na 53,4 (2017). V roce 2012 činil 46,3, tj. o 7,1 méně, než v roce 2017.